

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN THỊ TUYẾT THANH

PHÁT TRIỂN THƯƠNG MẠI TỈNH PHÚ THỌ

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

THÁI NGUYÊN - 2013

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

NGUYỄN THỊ TUYẾT THANH

PHÁT TRIỂN THƯƠNG MẠI TỈNH PHÚ THỌ

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học : PGS.TS ĐỖ THỊ BẮC

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và kết quả được sử dụng trong luận văn là trung thực, có nguồn gốc rõ ràng. Các kết quả nghiên cứu trong luận văn được thu thập chưa từng có ai nghiên cứu và công bố trong bất cứ công trình nghiên cứu khoa học nào.

Người cam đoan

Nguyễn Thị Tuyết Thanh

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài: “*Phát triển thương mại tỉnh Phú Thọ*”, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ, động viên của nhiều cá nhân và tập thể. Tôi xin được bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất tới tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong học tập và nghiên cứu.

doanh - Đại học Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự giúp đỡ tận tình của giáo viên hướng dẫn PGS.TS. Đỗ Thị Bắc.

Tôi cũng xin được cảm ơn các cơ quan tỉnh Phú Thọ, các đơn vị điều tra đã giúp đỡ tôi về tài liệu và các thông tin liên quan phục vụ cho việc nghiên cứu..

Tôi xin cảm ơn sự động viên, giúp đỡ của bạn bè và gia đình đã giúp tôi thực hiện luận văn này.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc đối với mọi sự giúp đỡ quý báu đó.

Thái Nguyên, ngày tháng năm 2013

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Tuyết Thanh

MỤC LỤC

Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn.....	ii
Mục lục	iii
Danh mục các ký hiệu chữ viết tắt	vi
Danh mục các bảng	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu đề tài.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu của đề tài	3
3.1. Đối tượng nghiên cứu	3
3.2. Phạm vi nghiên cứu	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài.....	3
5. Bố cục của đề tài	4
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ PHÁT TRIỂN THƯƠNG MẠI	5
1.1. Cơ sở lý luận về phát triển thương mại	5
1.1.1. Khái niệm và vai trò của phát triển thương mại.....	5
1.1.2. Một số cơ sở lý thuyết của phát triển thương mại.....	12
1.1.3. Vai trò của phát triển thương mại.....	17
1.2. Nội dung và các yếu tố ảnh hưởng đến sự phát triển thương mại	20
1.2.1. Nội dung chủ yếu của phát triển thương mại	20
1.2.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển thương mại	29
1.3. Kinh nghiệm phát triển thương mại của một số nước trên thế giới và ở Việt Nam..	33
1.3.1. Kinh nghiệm phát triển thương mại của một số nước trên thế giới	33
1.3.2. Kinh nghiệm phát triển thương mại một số tỉnh ở Việt Nam	35
1.3.3. Bài học kinh nghiệm phát triển thương mại rút ra cho Phú Thọ.....	38
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	41
2.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	41
Số hóa bởi Trung tâm Học liệu	http://www.lrc-tnu.edu.vn/

2.2. Phương pháp nghiên cứu	41
2.2.1. Chọn điểm nghiên cứu và chọn mẫu	41
2.2.2. Phương pháp thu thập số liệu	43
2.3. Phương pháp phân tích	43
2.4. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu về phát triển thương mại tỉnh Phú Thọ	44
Chương 3: THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN THƯƠNG MẠI TỈNH PHÚ THỌ	50
3.1. Đặc điểm về điều kiện tự nhiên kinh tế, xã hội của tỉnh Phú Thọ	50
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	50
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	52
3.1.3. Kết cấu hạ tầng kỹ thuật và cơ sở dịch vụ	58
3.1.4. Đánh giá thuận lợi khó khăn về điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội tỉnh Phú Thọ ..	61
3.2. Thực trạng phát triển thương mại tỉnh Phú Thọ.....	63
3.2.1. Quy mô và tốc độ tăng trưởng thương mại tỉnh Phú Thọ.....	63
3.2.2. Chất lượng tăng trưởng và trình độ phát triển thương mại của tỉnh Phú Thọ	76
3.3. Các điều kiện đảm bảo cho thương mại phát triển bền vững	78
3.3.1. Phát triển thị trường tiêu thụ hàng hóa của tỉnh.....	78
3.3.2. Sự đồng bộ và mức độ hiện đại hóa của hệ thống kết cấu hạ tầng chủ yếu trên địa bàn tỉnh Phú Thọ.....	78
3.3.3. Năng lực kết nối thương mại của tỉnh với bên ngoài bằng hệ thống giao thông và mạng lưới logistics.....	80
3.3.4. Chất lượng, chính sách thương mại và hiệu lực của chính sách	80
3.4. Đánh giá chung về thực trạng phát triển thương mại tỉnh Phú Thọ	86
3.4.1. Những mặt đã đạt được	86
3.4.2. Những mặt còn hạn chế	89
3.4.3. Nguyên nhân ảnh hưởng đến phát triển thương mại tỉnh Phú Thọ	91
Chương 4: GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN THƯƠNG MẠI TỈNH PHÚ THỌ	93
4.1. Quan điểm, định hướng, mục tiêu phát triển thương mại tỉnh Phú Thọ	93
4.1.1. Quan điểm phát triển thương mại tỉnh Phú Thọ.....	93
4.1.2. Định hướng phát triển ngành thương mại tỉnh Phú Thọ đến năm 2020.....	93
4.2. Mục tiêu phát triển thương mại tỉnh Phú Thọ.....	95

4.2.1. Mục tiêu chung.....	95
4.2.2. Mục tiêu cụ thể.....	95
4.3. Giải pháp phát triển thương mại tỉnh Phú Thọ	96
4.3.1. Cơ chế, chính sách khuyến khích phát triển thương mại tỉnh Phú Thọ	96
4.3.2. Giải pháp thu hút vốn phát triển thương mại tỉnh Phú Thọ.....	98
4.3.3. Giải pháp bố trí quỹ đất và kết cấu hạ tầng thương mại của tỉnh Phú Thọ ..	100
4.3.4. Giải pháp phát triển nguồn nhân lực thương mại của tỉnh Phú Thọ	101
4.3.5. Đổi mới và tăng cường năng lực quản lý nhà nước đối với thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ.....	102
4.3.6. Đẩy mạnh quá trình liên kết giữa thị trường Phú Thọ với các thị trường trong và ngoài nước	103
4.3.7. Giải pháp về môi trường	103
4.4. Kiến nghị.....	104
4.4.1. Đối với Nhà nước.....	104
4.4.2. Đối với Bộ Công thương	104
4.4.3. Đối với tỉnh Phú Thọ	104
KẾT LUẬN	105
TÀI LIỆU THAM KHẢO	107
PHỤ LỤC	109

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU CHỮ VIẾT TẮT

ASEAN	The Association of South East Asian Nations	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á
ĐVT		Đơn vị tính
FDI	Foreign direct investment	Đầu tư trực tiếp nước ngoài
GDP	Gross Domestic Product	Tổng sản phẩm quốc nội
GTTT		Giá trị tăng thêm
ICD		Cảng thông quan nội địa
KCHTTM		Kết cấu hạ tầng thương mại
NXB		Nhà xuất bản
Stt		Số thứ tự
TMBLHH& DTDVTDXH		Tổng mức bán lẻ hàng hóa và doanh thu dịch vụ tiêu dùng xã hội
TTTM		Trung tâm thương mại
USD	United States Dollar	Đô la Mỹ
WTO	World Trade Organization	Tổ chức Thương mại thế giới

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Một số chỉ tiêu kinh tế của tỉnh Vân Nam, Trung Quốc	33
Bảng 2.1: Mẫu điều tra ở các địa điểm nghiên cứu	42
Bảng 3.1: Dân số Phú Thọ từ năm 2010- 2012	53
Bảng 3.2: Lao động tỉnh Phú Thọ phân theo ngành kinh tế.....	54
Bảng 3.3: GDP và cơ cấu kinh tế của tỉnh Phú Thọ.....	55
Bảng 3.4: Một số sản phẩm hàng hóa chủ yếu của tỉnh Phú Thọ.....	56
Bảng 3.5: Cơ cấu kinh tế tỉnh Phú Thọ phân theo thành phần kinh tế	57
Bảng 3.6: Năng xuất lao động tỉnh Phú Thọ	57
Bảng 3.7: Nguồn vốn đầu tư phát triển phân theo khu vực kinh tế.....	58
Bảng 3.8: Số cơ sở kinh doanh thương mại trên địa bàn tỉnh Phú Thọ	63
Bảng 3.9: Số lượng chợ địa bàn tỉnh Phú Thọ	65
Bảng 3.10: Số lượng trung tâm thương mại, siêu thị tỉnh Phú Thọ.....	66
Bảng 3.11: Lao động của ngành thương mại tỉnh Phú Thọ	67
Bảng 3.12: Giá trị tăng thêm ngành thương mại tỉnh Phú Thọ.....	68
Bảng 3.13: So sánh giá trị tăng thêm của ngành thương mại với các ngành kinh tế khác tỉnh Phú Thọ.....	70
Bảng 3.14: Tổng mức bán lẻ hàng hóa và doanh thu dịch vụ tiêu dùng xã hội.....	71
Bảng 3.15: Một số chỉ tiêu về kinh doanh khách sạn, nhà hàng và du lịch, lữ hành	74
Bảng 3.16: Tỷ lệ Giá trị tăng thêm của thương mại nội tỉnh so với giá trị Tổng doanh thu thương nghiệp.....	76
Bảng 3.17: Tổng hợp ý kiến khảo sát về chính sách thương mại năm 2012	81
Bảng 3.18: Tổng hợp ý kiến khảo sát về công tác quản lý nhà nước năm 2012	83
Bảng 3.19: Tổng hợp ý kiến khảo sát về Hội nhập kinh tế quốc tế năm 2012	85
Bảng 3.20: Tổng hợp ý kiến khảo sát về nhu cầu đào tạo, đào tạo lại kiến thức năm 2012.....	86

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, HÌNH

Biểu đồ 3.1: Đóng góp của ngành thương mại vào GDP toàn tỉnh năm 2012	69
Biểu đồ 3.2: Cơ cấu TMBLHH & DTDVTDXH phân theo ngành kinh doanh.....	69
Biểu đồ 3.3: TMBLHH & DTDVTDXH bình quân các tỉnh trung du miền núi phía Bắc	69
Biểu đồ 3.4: Mức độ đáp ứng của KCHTTM đối với phát triển thương mại	79
Hình 1.1: Xác định lợi thế cạnh tranh quốc gia: Mô hình 4 yếu tố của Michael Porter ..	16